

HANS KUYPERS

17 november 2020

Aan de fracties van de gemeenteraad van Arnhem,

Morgenavond worden de beraadslagingen over het bestemmingsplan Stadsblokken/Meinerswijk weer hervat in uw raad. Laat ik beginnen te schrijven dat ik een felle tegenstander ben van deze plannen en het nog maar helemaal de vraag is of het bestemmingsplan in een beroepsprocedure in deze vorm uiteindelijk stand houdt. Dit bericht aan u gaat daar echter niet over.

Met deze brief aan u wil ik u vooral wijzen op het gedrag van KondorWessels/BV Rijnrovers en het gevaar dat het gemeentebestuur en uiteindelijk natuurlijk ook de burgers van Arnhem straks met lege handen en/of een financiële strop zullen achterblijven.

Bijna alle onderzoeken ten behoeve van het bestemmingsplan zijn uitgevoerd door Aveco de Bondt. Dit bureau is onderdeel van VolkerWessels. Hier keurt de slager kennelijk zijn eigen vlees. De vraag is of het dagelijks bestuur van de gemeente hier voldoende aandacht aan heeft besteed. Ik heb dat niet kunnen vaststellen.

De afspraken tussen KWP/BV Rijnrovers en de gemeente zijn niets waard. Als er al een formele overeenkomst is, heeft deze naar mijn mening nauwelijks juridische afdwingbaarheid, want er staan geen sancties in. Er staan bijvoorbeeld afspraken in over sociale woningbouw en dus betaalbare woningen. Maar concreter wordt het niet. Waarschijnlijk zullen de geplande sociale woningen woningen zijn met een beperkte vloeroppervlakte die dan misschien nog net binnen de regels zullen vallen. Maar KWP/BV Rijnrovers heeft er ook geen enkele moeite mee om deze afspraken te schenden. U gelooft dat niet? Ik zou zeggen neem eens contact op met uw collega's in de stad Utrecht. In het Merwede project lapt KWP de afspraken over matige huren gewoon aan de laars. Als ik de gemeenteraad was, zou ik voor al die cruciale punten in de plannen en voor de realisatie-afspraken een waterdichte overeenkomst afsluiten met forse dwangsommen voor het niet nakomen van afspraken.

Ten tijde van het referendum - en dat was ook de afspraak met het gemeentebestuur van Arnhem- was er sprake van zo'n 250 woningen. Nu is het aantal al opgelopen tot 430. En waarschijnlijk zal het uiteindelijke aantal nog wel hoger uitkomen. Dit betekent een steeds grotere druk op met name het gebied Stadsblokken. Van enige natuurwaarde zal straks waarschijnlijk geen sprake meer zijn. En dat terwijl de provincie juist had vastgesteld dat juist behoud van de huidige natuurwaarden van groot belang is voor het gebied, waar inmiddels ook een beverfamilie zijn onderkomen gevonden heeft.

In het ontwerp was nog sprake dat er gekeken zou worden, hoe de mobiliteit van en naar de beide gebieden beperkt zou kunnen worden. In het plan dat nu voorligt, is de parkeernorm vastgesteld op 1,2. Ter referentie het volgende. Zo'n 5 jaar geleden werden aan de Veerpolderstraat de appartementsgebouwen Brugwachter en Dijkgraaf gebouwd. In die vergunning werd een parkeernorm opgenomen van 1,7. Bovendien werd op verzoek van de omwonenden in de omgevingsvergunning opgenomen dat de parkeerruimte overdekt moest zijn. Op de zijkant van een lucifersdoosje berekend, is dat een bedrag van ongeveer € 10.000, dat ik als eigenaar van een appartement in de Brugwachter meer heb moeten betalen dan straks een koper van een appartement op Stadsblokken. Mij lijkt dat rechtsongelijkheid.

Bovendien gaat er een parkeerprobleem ontstaan, want naast bewoners dient er bij het berekenen van de parkeernorm ook rekening gehouden te worden met autoverkeer door bezoek. Uiteindelijk zou een parkeernorm van de 1,7 dus redelijk zijn. Nu wordt het ontstaan van parkeerproblemen in de toekomst afgewenteld op de gemeente, waarbij het niet uitgesloten is dat door illegaal parkeren de natuur -voor zover die nog overblijft in dat gebied- extra belast zal worden. En tegen de tijd dat dit speelt, is de BV Rijnrovers al lang opgeheven en valt er dus bij deze KWP partij niets meer te halen.

Bovendien lijkt mij het opnemen van parkeernormen in het bestemmingsplan voorbarig. Dat kan altijd nog in de omgevingsvergunning, gebaseerd op de huidige parkeerregels van de gemeente en dan wel met een goede onderbouwing.

Net als bij bovenstaand punt wordt goed zichtbaar dat steeds meer kosten doorgeschoven worden naar de overheid. Dat wordt bijvoorbeeld ook al

langzaam duidelijk bij de aan te leggen wegen, het opruimen van verontreinigde grond, het uitbaggeren van de haven en de wettelijke aansprakelijkheid en de beheerkosten die veel te laag zijn ingeschat. Het zou op zich de moeite waard zijn om te kijken of er zo langzamerhand geen sprake is van ongeoorloofde staatssteun. De Raad zou het dagelijks bestuur opdracht moeten geven hiernaar een onderzoek te doen, want uiteindelijk zijn wij inwoners van Arnhem die dit financieel moeten opbrengen.

En nu de afspraken door KondorWessels Projecten/BV Rijnrovers niet gerespecteerd worden en ook niet door het bestuur afgedwongen kunnen worden, wie garandeert de burger van Arnhem dan dat de overdracht van de natuurgronden zo maar zal plaatsvinden. Misschien eisen ze nog wel een aanvullende bouwlocatie in de Meinerswijk. En als het allemaal niet loopt zoals zij dat willen, kunnen ze altijd nog de datsja fluisteraar van moederbedrijf VolkerWessels inschakelen, zoals dat ook gebeurde bij de vergunningverlening voor het storten van het giftige granuliet in de Maasplassen.

Iedereen kent waarschijnlijk inmiddels Annemiek van Vleuten(wielrenster). Haar vader(helaas overleden) Ton van Vleuten was jurist en ook verbonden aan de Bestuursacademie in Utrecht. Hij adviseerde de gemeente Utrecht in de jaren '70 over een overeenkomst met de Bijenkorf dat zich in Utrecht wilde vestigen. Toen dit bedrijf zich alsnog bedacht, bleek dat het contract zo waterdicht was dat zij alleen tegen hele hoge kosten onder de overeenkomst uit konden komen.

Mijn advies aan uw Raad zou zijn om de behandeling van het bestemmingsplan even op te schorten en het geheel aan een gerenommeerd advocatenkantoor voor te leggen, waarbij vooral aandacht zou moeten zijn voor de positie van KondorWessels/BV Rijnrovers en dat alle afspraken worden vastgelegd in een overeenkomst naar burgerlijk recht met forse dwangsommen bij niet-nakoming, zoals Utrecht dit deed met het bedrijf de Bijenkorf.

Met vriendelijke groet,

Hans Kuypers

Beste raadsleden,

Inmiddels vieren we als Bewonersplatform Stadsblokken – Meinerswijk ons koperen jubileum. Wij zijn in 2008 opgericht om de belangen van de bewoners van het gebied te behartigen. Specifiek om als partij mee te kunnen draaien in de participatie zoals georganiseerd door de gemeente. Op deze manier zijn we ook constructief betrokken geweest bij de totstandkoming van de gebiedsvisie in 2012 en de aansluitende uitvoering van de Ruimte voor de Rivier maatregelen door Rijkswaterstaat.

Daarna heeft u ingestemd met een proces waarbij de invulling voor Steenfabriek Meinerswijk en de Stadsblokken wordt getrokken door een ontwikkelaar, die grote delen van deze twee gebieden in bezit heeft. Inmiddels is het **ondernemingsplan** van deze ontwikkelaar omgezet in een bestemmingsplan en een overeenkomst met de gemeente. Die laatste is maar deels openbaar.

Onze bezwaren op het bestemmingsplan hebben we anderhalf jaar geleden reeds kenbaar gemaakt. Die kunt u lezen in de stukken. In de reactie van het college worden deze bezwaren in een moeilijk te volgen argumentatie terzijde geschoven. In deze inspraak willen we vooral ingaan op de overeenkomst tussen gemeente en ontwikkelaar.

Uitgangspunten zoals die eerder gecommuniceerd zijn is dat “de ontwikkelaar recht heeft op een bescheiden winst” en “dat er geen kosten zijn voor de gemeente”. In dat spel zijn een aantal zaken niet opgenomen of voor ons niet zichtbaar.

- Wie draait op voor de kosten van het baggeren van de ASM Haven? Worden de vervuilingen op de oude industrie terreinen straks opgeruimd of weggestopt? Wie is aansprakelijk als de oude vuilnisbelten gaan lekken en de Galloways ziek worden?
- Waarom wordt er geen ongelijkvloerse kruising gerealiseerd met het RijnWaalpad? Moeten daar eerst nog meer aanrijdingen plaatsvinden?
- Wie is straks aansprakelijk voor schade en/of overlast bij hoogwater zoals in 1995? Verzekeringen dekken dit niet. Staat de gemeente daar garant voor?
- Erkend wordt dat bewoners 't Heuveltje extra risico lopen op hoogwater. In het oorspronkelijke plan was daarom opgenomen dat Meginhardweg wordt verhoogd tot 13 NAP. Het lijkt dan ook billijk dat in de overeenkomst opgenomen wordt dat maatregelen worden genomen die waterschade voor die bewoners voorkomt tot waterstand 13 NAP.
- Hoe wordt precies geregeld dat wonen geen voorrang krijgt bij combinatie bestemmingen zoals bij festival terrein en de twee werf terreinen?

Met vriendelijke groet,
Bewonersplatform Stadsblokken - Meinerswijk
Sjonnie Eggink (voorzitter)

Ronde tafel gesprek Stadsblokken Meinerswijk op 7 oktober 2020

1. Het project SBMW is een groot ambitieus plan wat zijn weerga niet kent in Arnhem. Het doet denken aan de aankoop, meer dan 100 jaar geleden van Sonsbeek en omgeving voor de ontwikkeling van het mooiste stadspark van Nederland en duizenden woningen in Burgermeesterskwartier en Sonsbeekkwartier voor de exploitatie.
2. Voor de uitrol en organisatie na vaststelling van het bestemmingsplan rekent de gemeente blijkbaar op de ontwikkelaar KWP via de Realisatie Overeenkomst. KWP heeft de intentie om zich te concentreren op het realiseren van de bouwkundige werkzaamheden, bouwen en verkopen van woningen. Maar dat deel betreft slechts een fractie van het totale oppervlak van het gebied. Er ontstaat een aaneengesloten natuurgebied van meer dan 300 ha, groter dan Sonsbeek, Zypendaal en Gulden Bodem samen (185 ha).
3. Om het natuurgebied te realiseren met afrasteringen verplaatsen, hoogwater gebieden maken, voorzieningen voor bezoekers realiseren, voorkomen dat ze allemaal de fiets op de brug parkeren of toch met de auto komen en het te laten aansluiten op het Gelders Natuur Netwerk is geld nodig. De provincie begrijpt dat een en ander door de ontwikkelaar wordt betaald. In de nota bestemmingsplan staat dat de gemeente uitgaat van de Subsidie Natuur en Landschapsbeheer (SNL) regeling en van volumecompensatie. De beheerkosten worden geraamd op 100.000 euro met 0.2 fte voor handhaving.
4. Voor mij was de reden om actief de JA campagne met het referendum te ondersteunen de kans dat er na zoveel jaren van niets doen er een ongekend groot natuurgebied kon ontstaan op slechts 1,5 km van station Arnhem Centraal. Ook nu ben ik actief binnen de verdere ontwikkeling en deelnemer aan de schouwgroep van de gemeente voor het natuurgebied.
5. Gezien de enorme betekenis van dit natuurgebied zo dicht bij een grote stad op allerlei facetten, zoals natuur, recreatie, cultuur, wonen, een wandeling of een fietstocht is het echt een onderschatting om slechts 0.2 fte handhaving in te boeken voor beheer en een ton voor beheerkosten. Bovendien is, door de naam 'zuidelijke rivieroever' voor de beheervisie te gebruiken de indruk ontstaan dat het niet over Meinerswijk, Groene

Rivier en de Bakenhof gaat. Het is een gemiste kans om bewoners mee te nemen voor deze ontwikkeling door een stringent beleid ten aanzien van honden te formuleren en het gebied primair in te richten voor grote grazers waarvan de vraag is of ze goed reageren als het terrein ook intensief gebruikt gaat worden door bewoners van de stad.

6. Gezien de vele zienswijzen die uitgaan van angst voor verandering, de angst voor het water, maar ook de positieve zienswijzen van anderen, die terzijde zijn geschoven omdat de voorgestelde initiatieven niet in de kraam te pas kwamen en gezien de enorme potentie en betekenis van dit project ben ik van mening en stel ik voor dat er vanuit de gemeente een directeur Stadsblokken Meinerswijk aangesteld gaat worden met voldoende budget. Dat er intensief samengewerkt wordt door gemeente, ontwikkelaar en burger klankbordgroep om dit project zo goed mogelijk in zijn geheel te laten slagen.
7. Ook voor KWP is het van belang dat het project een groot succes wordt, state of the art ontwikkelt en aanknoopt aan vraagstukken over wonen in de toekomst. Daarom met klem: de volgende stap is ook in de uitrol betekenisvol samenwerken met financiële mogelijkheden en dat graag afspreken en vastleggen voordat het bestemmingsplan is vastgesteld.

7 oktober 2020

Chris Zeevenhooven

Geachte gemeenteraadsleden.

De afgelopen jaren heeft u mij regelmatig horen vertellen over de plannen voor Stadsblokken Meinerswijk, in allerlei debatten in de stad in Referendum-tijd en daarna voor het Masterplan waar u mee in heeft gestemd. Nog altijd ben ik er nog net zo van overtuigd dat Arnhem met deze ontwikkeling écht laat zien hoe natuur- en cultuur-inclusieve gebiedsontwikkeling er uit kan zien, dat dit de meest integrale gebiedsontwikkeling is die Arnhem heeft. Ruimte voor de rivier, meer natuur, Meinerswijk als aaneengesloten robuust uiterwaardenpark voor iedereen, natuurinclusieve woningen, bruisende havens en een rivierduinlandschap dat naast de festivals die er af en toe gehouden worden altijd een stoer en natuurlijk park is. Midden in de stad. Waar Noord en Zuid samen komen. Nu al heeft het project zowel de prestigieuze Nederlandse als Europese jaarboeken voor landschapsarchitectuur en stedenbouw gehaald als toonaangevend project. Leuk voor ons natuurlijk. Leuk voor Arnhem dat zich als dit project uitgevoerd is zich nog veel meer als groene, klimaatrobuuste, innovatieve stad zal profileren. Maar daar gaat het natuurlijk niet om.

Wat voor mij vele malen meer voldoening geeft is dat de stad zich over onze plannen heeft uit kunnen spreken, na hier zeer uitvoerig over te zijn geïnformeerd, en met 65% vóór deze plannen heeft gestemd, met een opkomst die ik voor een project in de ruimtelijke ordening voor een gebied waarvan velen niet eens wisten waar het lag best hoog was. Het belangrijkste is dat de stad daarmee stemde vóór een Stadsblokken Meinerswijk dat het voor altijd als centraal natuur-en recreatiegebied midden in de stad heeft.

De vraag is dus niet meer of de stad vóór de plannen is. De vraag is ook niet meer of u vóór de plannen bent. Dat heeft u met het stemmen vóór het Masterplan en het college met het instemmen met het stedenbouwkundig plan al laten weten. De vraag vandaag is of die plannen goed in het bestemmingsplan verankerd zijn. Zodat het ook echt wordt wat we beloofd hebben.

Wel, het is onze gewoonte niet om plannen in de loop van de jaren af te zwakken, zodat het eindresultaat minder is dan de mooie plaatjes. Wij willen er altijd juist nog een schepje bovenop doen. Na het gewonnen referendum zijn we destijds ook gewoon weer met kritische mensen met wie we daarvoor soms tegenover elkaar stonden om tafel gegaan. We hebben met elkaar oplossingen bedacht die er tijdens het referendum nog niet waren, bijvoorbeeld voor een nieuwe ontsluiting van Stadsblokken, waardoor de huidige bewoners minder overlast van het verkeer zouden hebben. Die oplossingen en verbeteringen zijn verankerd in het bestemmingsplan dat nu voor u ligt. Dat is zo vacuüm gezogen om ons plan heen dat het onmogelijk is met dit bestemmingsplan iets ánders te realiseren dan wat we telkens beloofd hebben. Ook als het gaat om al die terecht kritische vragen die u eerder heeft gesteld als: hoe garanderen we de publieke oevers van Meinerseiland, hoe garanderen we het groene karakter daarvan, is de plek van de Stadsblokkenwerf wel gewaarborgd etc. En zelfs als u het bestemmingsplan straks vast stelt blijft het Kwaliteitsteam (waarin de gemeente en experts vertegenwoordigd zijn) én het projectteam van de gemeente waken en kritisch meekijken en beslissen over de laatste uitwerkingen van het plan, zodat we er een nóg mooier plan van gaan maken. En dat gaan we zeker doen.

Harro de Jong, Buro Harro.

Gemeente Arnhem
T.a.v. de gemeenteraad van Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Onderwerp: Inbreng EDSP ECO rondetafelgesprekken bestemmingsplan “Gebiedsontwikkeling Stadsblokken / Meinerswijk”.

Arnhem, 07-10-2020

Geachte gemeenteraad en College van Arnhem,

Ik ben Jeroen Spaander en spreek in namens stichting EDSP ECO. In de vergunning- en ontheffingsaanvraag wordt de emissie van stikstof naar het Natura-2000 gebied van de Veluwe niet meegenomen. Dit Natura-2000 gebied is aangewezen op basis van het voorkomen van de Meervleermuis die met uitsterven bedreigd wordt.

De Meervleermuis wordt als de zeldzaamste soort van Europa beschouwd en Meinerswijk is wereldwijd als belangrijke locatie aangewezen voor het overleven van deze soort. Omdat we vandaag maar twee minuten krijgen beperk ik me tot het lot van de Meervleermuis.

Wij zijn lid van de Vleermuiswerkgroep Gelderland en hebben de documenten over vleermuizen die gebruikt zijn voor de vergunning- en ontheffingsaanvraag samengevat. Deze hebben we met de werkgroep gedeeld en besproken met de ecologen en vleermuisexperts van de Hogeschool van Larenstein en de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW).

De conclusies zijn duidelijk:

“Als gevolg van de voorgenomen plannen treedt er verstoring op van de Meervleermuis. Door het verwijderen van bestaande gebouwen en groen is schade of vernietiging van rust- en verblijfplaatsen onvermijdelijk.”

“De Meervleermuis jaagt in een snelle rechtlijnige vlucht in lange trajecten vlak boven en langs de rivier en is zeer gevoelig voor verlichting. Dit betekent dat een extra toename in verlichting op zijn vlieg- en migratieroute tot aantasting van deze route leidt. In het rapport van Aveco de Bondt BV in opdracht van Rijnrovers Arnhem BV wordt een alternatieve vliegroute voorgesteld om de aantasting van de natuurlijke vlieg- en migratieroute te compenseren. Meerdere experts plaatsen vragtekens bij de voorgestelde alternatieve vliegroute omdat daar bochten in zijn opgenomen die vleermuizen niet zullen nemen.”

“Er worden maatregelen ter mitigatie en compensatie voorgesteld in het plan maar er kan geen wetenschappelijk werk over de effectiviteit daarvan aangeleverd worden en het effect is daarom onbekend.”

“Het plan houdt geen rekening met de bevindingen uit het meest recente rapport wat specifiek voor de Provincie Gelderland is opgesteld; de situatie van de Meervleermuis was al ongunstig en is aan het verslechteren.”

Het is nu aan u om de keuze te maken of u deze soort laat uitsterven of juist een steuntje in de rug geeft.

Hartelijk dank voor uw aandacht.

Onderbouwing inbreng m.b.t. de vleermuizen t.a.v. bestemmingsplan Stadsblokken / Meinerswijk

In de aanvraag is aangegeven dat er een vliegroute van de Meervleermuis is gelegen over het water van de Nederrijn langs het plangebied. De Natura 2000 gebieden Veluwe en Rijntakken zijn beiden aangewezen op basis van het voorkomen van de Meervleermuis. De Veluwe levert als overwinterings- en

zwermgebied van de Meervleermuis een grote bijdrage aan de landelijke populatie. Om de winterverblijven op de Veluwe te kunnen bereiken, gebruiken Meervleermuizen grotendeels donkere brede watergangen, de zogenoemde migratieroutes. Eén van deze migratieroutes betreft de Nederrijn. In het deel van de Nederrijn, ten zuiden van Arnhem, bevindt zich een voorzwermpplaats van Meervleermuizen naar de winterverblijfplaatsen op de Veluwe. Het beheerplan van de Provincie Gelderland vermeldt dat de Meervleermuis de Rijntakken en vooral de Gelderse Poort in de zomerperiode als foerageergebied en als trekroute tussen zomer- en winterverblijven gebruikt. Meervleermuizen foerageren veelal boven open water van de rivier. Stichting EDSP ECO & Arnhems Peil houden zich o.a. bezig met projecten om de vleermuis te beschermen. We zijn lid van de Vleermuiswerkgroep Gelderland en zijn verantwoordelijk voor het Vleermuishuis Project in Arnhem: <https://www.arnhemspeil.nl/acties/vleermuishuis-project.html>

Samenvatting van de rapporten over vleermuizen

Wij hebben samenvattingen van het ecologische onderzoek, het onderzoek naar de effecten op de Natura-2000 gebieden, het milieueffectenrapport en het activiteitenplan soortenbescherming m.b.t. vleermuizen en het verlenen van de natuurvergunning en ontheffing benodigd voor het vaststellen van het bestemmingsplan “Gebiedsontwikkeling Stadsblokken / Meinerswijk” in Arnhem gemaakt (zie de link onderaan dit hoofdstuk). De onderzoeksrapporten waarvan we de samenvatting gemaakt hebben zijn opgeleverd door Eelerwoude (begin 2018) in opdracht van Kondor Wessels Projecten (KWP) en Witteveen + Bos en Aveco de Bondt BV (begin 2019/2020) in opdracht van Rijnrovers Arnhem BV.

Stichting Arnhems Peil en EDSP ECO hebben deze samenvatting gemaakt om er zeker van te zijn dat de nieuwe bebouwing in Stadsblokken / Meinerswijk geen verstoring heeft op de vleermuispopulatie en aanvlieg- en trekroutes. Vleermuizen zijn namelijk beschermde dieren en een aantal soorten staat zelfs op de rode lijst met uitstervende bedreigde diersoorten. We hebben de samenvatting o.a. voorgelegd aan onze medeleden van de Vleermuiswerkgroep Gelderland maar ook bij de ecologen en vleermuisexperts van het Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) waar wij mee samenwerken.

In de rapporten die in opdracht zijn opgesteld door projectontwikkelaar KWP en Rijnrovers Arnhem BV staat het volgende in de ‘inleiding’ en bij het ‘belang’ beschreven:

Uit nader onderzoek blijken hier gewone dwergvleermuis (regime ‘soorten Habitatrichtlijn’, art. 3.2 Wnb), ruige dwergvleermuis, Meervleermuis voor te komen. De voorgenomen ontwikkeling heeft een negatief effect op deze soorten, vanwaar een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk is.

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling treedt er verstoring op van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, Meervleermuis. Door het verwijderen van bestaande gebouwen en groen is schade of vernietiging van enkele vaste rust- en verblijfplaatsen van genoemde soorten (vaste rust- en verblijfplaatsen) onvermijdelijk.

De Meervleermuis is in 2006, 2011 en 2016 jagend boven de Neder-Rijn waargenomen (Eelerwoude, 2016 en 2017). In dit onderzoek is tevens vastgesteld dat de soort de Neder-Rijn gebruikt als vliegroute.

Op basis van literatuur- en nader onderzoek in 2016 zijn in en rondom Meinerswijk – Stadsblokken alleen vliegroute- en migratieroutes van de Meervleermuis aanwezig. Met andere woorden er zijn alleen effecten te verwachten op aanwezige vlieg- en migratieroutes van de Meervleermuis over de Neder-Rijn. De Meervleermuis is zeer gevoelig voor verlichting. Dit betekent dat een extra toename in verlichting op zijn vlieg- en migratieroute kan leiden tot aantasting van deze route. De extra toename in licht kan afkomstig zijn van de gebruiksfase (woningbouw en evenemententerrein) en door de aanlegfase.

Reactie van de ecologen en vleermuisexperts in Nederland:

Al zijn alle vleermuissoorten wettelijk beschermd, de meest belangrijke soort is in Stadsblokken / Meinerswijk, de Meervleermuis - daar gaat het niet goed mee in Nederland (en ons land is wereldwijd het belangrijkste voor deze soort). De soort is overal vrij zeldzaam en wordt als de zeldzaamste soort van Europa beschouwd.

De kwaliteit van leefgebied verslechtert als gevolg van o.a. renovatie, na-isolatie en een toename van verlichting van de buitenruimte en verlichting langs water. De Meervleermuis is zeer gevoelig voor verlichting. Dit betekent dat een extra toename in verlichting op zijn vlieg- en migratieroute kan leiden tot aantasting van deze route.

Het is belangrijk te weten dat maar ongeveer 1,5% van de zomerpopulatie in winterverblijven wordt gevonden. De aantallen dieren in de zomerkolonies nemen al jaren achtereen af. Voor zover we weten overwinteren Meervleermuizen in Nederland in mergelgroeven, bunkers, forten, vestingwerken, oude steenfabrieken en kelders.

De Meervleermuis jaagt in een snelle rechtlijnige vlucht in lange trajecten vlak boven groot open water en langs oevers van plassen, meren, kanalen, rivieren en vaarten.

Paarverblijven van Meervleermuizen liggen over het algemeen langs trekroutes van zomerverblijven naar winterverblijven. Een belangrijke paargebied is onder andere Gelderland i.v.m. de trek naar Duitsland.

Er worden maatregelen ter mitigatie (voorkomen slachtoffers bij werkzaamheden aan woonhabitat) en compensatie (vervangende verblijfsruimte) voorgesteld, maar vaak wordt er:

- *in het planproces onvoldoende rekening gehouden met de soort,*
- *worden met name verblijven van mannetjes niet herkend,*
- *is de functionaliteit van vervangende verblijfsruimte onvoldoende bekend.*

Als wetenschapper verwonder ik me over de effectiviteit van compenserende maatregelen - ik ken geen wetenschappelijk werk over de effectiviteit daarvan.

Onze conclusie

De laatste twee rapporten die als basis liggen aan de vergunning- en ontheffingaanvraag zijn opgemaakt door Aveco de Bondt en dateren van begin 2019 en begin 2020 en benoemen de schadelijke gevolgen van het bouwen en wonen in Stadsblokken / Meinerswijk voor de beschermde vleermuissoorten en zijn gebaseerd op de onderzoeksresultaten van twee rapporten van EelerWoude die begin 2018 opgemaakt zijn. In die rapporten van begin 2018 van EelerWoude wordt verwezen naar tellingen en onderzoeken uit 2006, 2007 en 2011. De wetenschappers die wij de samenvatting van alle vier de rapporten enkel over de gevolgen van het bouwen en wonen in Stadsblokken / Meinerswijk op vleermuizen hebben laten lezen gaven aan dat het hun niet duidelijk is op basis van welke onderzoeken en tellingen de conclusies zijn getrokken.

In de rapporten wordt o.a. verwezen naar verouderde bevindingen van de Vleermuiswerkgroep Gelderland terwijl er geen verwijzingen zijn opgenomen naar de laatste rapporten van bijvoorbeeld de "Zoogdier vereniging" en "Ravon" van 30 november 2019 die o.a. specifiek voor Provincie Gelderland een beoordeling hebben opgeleverd van de huidige situatie van de Meervleermuis waaruit blijkt dat de toch al ongunstige/ontoereikende situatie aan het verslechteren is. Wij zijn van mening dat de rapporten van Aveco de Bondt op zijn minst onzorgvuldig zijn opgesteld en incompleet zijn, maar vermoeden dat er opzettelijk getracht wordt de huidige situatie, trend en de schadelijke gevolgen te bagatelliseren om ervoor te zorgen dat het KWP en Rijnrovers Arnhem BV de 60 huizen van 700.000 a 800.000 euro per stuk zonder problemen kunnen bouwen ten koste van o.a. de Meervleermuis.

Beoordelingscriterium	Huidige situatie	Trend (laatste 10 jaar)
Populatieomvang	Ongunstig – ontoereikend	Verslechterend
Verspreidingsgebied	Onbekend	Onbekend
Kwaliteit van het leefgebied	Ongunstig – ontoereikend	Verslechterend
Toekomstperspectief	Ongunstig – ontoereikend	nvt
Eindbeoordeling staat van instandhouding landelijk	Ongunstig – ontoereikend	Verslechterend

Beoordelingscriterium	Huidige situatie	Trend (laatste 10 jaar)
Kwaliteit leefgebied	Ongunstig – ontoereikend	Verslechterend
Eindbeoordeling staat van instandhouding Gelderland	Onbekend	Verslechterend

Mitigerende en compenserende maatregelen

In het rapport van Aveco de Bondt worden een aantal mitigerende en compenserende maatregelen besproken waarvan de wetenschappers hebben aangegeven dat ze niet bekend zijn met wetenschappelijk onderzoek naar de effectiviteit van die maatregelen. Wat ook als zeer verontrustend wordt ervaren is het gemak waarmee Aveco de Bondt zelf een alternatieve bochtige binnendoor route uitstippelt over land i.p.v. de bestaande snelle rechtlijnige vlucht vlak boven het groot open water van de rivier die de Meervleermuis nodig heeft om zijn voedsel te vangen. Aan de Noordkant van de rivier liggen langs de gehele oever woonboten waardoor er een corridor langs het toekomstige eiland van Meinerswijk overblijft voor de Meervleermuis. De plaatsing van de [Tinyhouses door het KWP](#) kunnen mogelijk al desastreuze effecten hebben gehad maar uitbreiding met 60 huizen en straatverlichting heeft volgens alle betrokkenen zeker een negatief effect.

Actuele Data

Indien gewenst kan Stichting Arnhems Peil het College van Arnhem en de Provincie Gelderland van de meest actuele data voorzien m.b.t. de vleermuissoorten en de aantallen die voorkomen in Stadsblokken / Meinerswijk. Het opnemen en analyseren van specifieke vleermuisgeluiden is een effectieve manier om de daadwerkelijke aantallen en soorten vast te stellen op een bepaalde locatie, vooral als de detectie en registratie volledig wordt geautomatiseerd. Er zijn ondertussen [automatische bat-detectorapparaten](#), waarbij gegevens via een LoRa-radioverbinding worden verzonden. Het neemt brokken audio van 30 seconden op, voert automatisch een snelle analyse van die audiofragmenten uit en hernoemt het audiobestand met de naam van de juiste vleermuissoort inclusief datum en tijd zodra het een vleermuis detecteert.

<https://arnhemspeil.nl/docs/2020-09-28-arnhemspeil-edspeco-zienswijze-vergunning-en-ontheffing-wet-natuurbescherming-stadsblokken-meinerswijk-arnhem-2020-004079-2018-002258.pdf>

<https://arnhemspeil.nl/docs/2020-09-09-arnhemspeil-samenvatting-van-ecologisch-onderzoek-en-effecten-op-natura-2000-gebieden-tav-vleermuizen-natuurvergunning-bestemmingsplan-stadsblokken-meinerswijk-arnhem.pdf>

Met vriendelijke groet,
Jeroen & Marloes Spaander
Namens [Stichting EDSP ECO](#)

Geachte leden van de Gemeenteraad Arnhem

In de beheervisie Zuidelijke Uiterwaarden wordt uitgelegd wat de plannen zijn voor de uiterwaard Bakenhof bij Malburgen. De grootste verandering zal zijn dat het gebied samengetrokken wordt met Meinerswijk en ook een gelijk beheer krijgt als Meinerswijk. Dit houdt onder andere in dat er in plaats van de ossen die er nu grazen, kuddes Konikpaarden en Gallowayrunderen zullen komen én dat er een compleet hondenverbod van kracht wordt.

Veel mensen zijn in Malburgen komen wonen vanwege de prettige ligging. Niet te ver van het centrum, maar toch veel groen en ruimte om te wandelen in de uiterwaard, met of zonder hond. Een grote zorg van veel bewoners is dat het intensieve gebruik van het gebied door fietsers en wandelaars, waaronder ook kinderen, ouderen en mensen met een handicap, niet goed samengaat met de aangekondigde kuddes. Er is één pad door de uiterwaard en op sommige plekken is het stuk land nauwelijks 25 meter breed. Het is daardoor niet te vergelijken met Meinerswijk waar zoveel meer ruimte is. Bij uiterwaard Bakenhof is het onmogelijk om 25 meter afstand te houden én gebruik te kunnen maken van het stukje natuur pal naast de wijk. In de kuddes lopen ook hengsten, stieren en jonge dieren mee. Het (beschermings-) gedrag daarvan kan gevaarlijk zijn voor wandelaars, met name voor mensen die zich minder snel uit de voeten kunnen maken, zoals ouderen en gehandicapten. Ook kunnen Konikpaarden hinderlijk gedrag vertonen (achtervolgen en bijten) als ze gevoerd worden. Dat is moeilijk te voorkomen met het vooral in de zomer zeer intensief gebruik van de Rijnstrandjes en het wandelgebied. Bezitters van honden worden ernstig gedupeerd, voor hen is de uiterwaard een belangrijk wandelgebied en geeft mogelijkheden om de hond te laten zwemmen. Daarom willen veel bewoners graag dat het beheer en de toegankelijkheid in uiterwaard Bakenhof blijft zoals deze nu is. De vriendelijke ossen die er nu grazen gaan goed samen met het huidige gebruik.

Inspiraakprocedure niet correct verlopen

Wat ook steekt is dat alleen via de sociale media het nieuws bekend is geworden. De gemeente heeft verzuimd om over de aangekondigde wijzigingen adequate voorlichting te geven en van inspraak is nauwelijks sprake geweest.

De nieuwe beheervisie en de impact daarvan zijn niet openlijk besproken met de bewoners van de wijk. De concept-beheervisie met grote omvang werd slechts 9 dagen voordat er een informatieavond plaatsvond toegezonden aan de wijkplatforms van Malburgen en bewonersvereniging Stadseiland. Daarbij werd niet vermeld dat de voorgestelde wijzigingen in het beheer deze grote impact voor bewoners tot gevolg zouden hebben. In het begeleidend schrijven werd juist gesteld dat bestaand beleid (honden aangeliind en begrazing door runderen) voor dit gebied vastgelegd zou worden. Beleid dat vele jaren goed heeft gefunctioneerd.

Datum : 28 maart 2019

Aan : Wijkplatform Malburgen Weest en Oost vergadering 8 april 2019

Van : Christine Paris

Kopie aan : Paul van der Veen, Paulien Toonen

Betreft : Concept beheervisie uiterwaarden

Aanleiding

De beheervisie wordt opgesteld om de om de koers voor het beheer van de uiterwaarden voor de komende jaren te beleggen. Daarbij wordt bestaand beleid voor dit gebied vastgelegd in een reeks van elkaar opvolgende nota's vertaald naar concrete kaders en koers voor het beheer. Ook bestuurlijk zijn er toezeggingen gedaan in het kader van de gebiedsontwikkeling Stadsblokken Meinerswijk om inzicht te geven in het beheer.

Bestaand beleid voor uiterwaard Bakenhof

Na de dijkverlegging in 2002 werd de uiterwaard gezien als een belangrijke ontmoetingsplek voor Malburgen. Citaat uit een persbericht uit 2003, opgesteld door de Gemeente: "*Vanuit de wijk is behoefte aan een groen uitloopegebied. Dat is hier mogelijk. Er moet een uitnodigend natuurgebied ontstaan ... De uiterwaard wordt een ontmoetingsplek, die de sociale cohesie in de wijk moet bevorderen. Dit sluit goed aan bij het Ontwikkelingsplan en het programma Sociale Bouwstenen Malburgen*".

In 2003 is het ook de gemeente zelf die stelt dat het beter is om het "speeluiteraard" te begrazen met alleen runderen en NIET met paarden! Honden aangelijnd toegestaan.

SPEELUITERWAARD BAKENHOF Verslag bijeenkomst 4 juni 2003 in Hotel Zuid

Aanwezig ruim 20 personen
1 afmelding die wel mee wil doen aan vriendenclub

Gerard Scheuter, opbouwwerker Malburgen van Stichting Rijnstad en vanuit de wijk nauw betrokken bij dit project, is de voorzitter.
Welkom en programma: voorstelronde, presentatie project tot nu toe, hoe gaan we verder met aanleg, activiteiten en 'vriendenclub': betrokkenheid en beheer.

Marjon Paree, projectleider voor dit project bij Staatsbosbeheer vertelt kort het project tot nu toe: Gemeente Arnhem en Staatsbosbeheer zijn initiatiefnemers van dit project
Aanleiding: natuurontwikkeling, dijkverlegging, veiligheid bij hoog water, sociale bouwstenen, behoefte aan natuurlijk uitloopegebied bij de stad, subsidie van ministerie van landbouw natuurbeheer en visserij
Kader: natuurgebied, veiligheid i.v.m. hoog water, beheer met begrazing door runderen, recreatie moet hierbinnen passen en dan is er veel mogelijk, aansluiten bij wensen bewoners/gebruikers
Planproces tot nu toe: bijeenkomsten met geïnteresseerden uit de buurt, die uitgenodigd zijn via netwerk van opbouwwerk, aanschrijven organisaties (scholen, buurthuizen, verenigingen), krant, radio en tv. Daarnaast veel bilaterale contacten. Dit heeft geleid tot het rapport "Speeluiteraard Bakenhof", waarin uitleg over achtergronden, een inventarisatie van wensen en ideeën en kort ingegaan wordt op beheer. Dit rapport is aan allen die meegewerkt hebben verzonden, er is via de pers aandacht aan besteed en het ligt op centrale punten als Hotel Zuid, wijkpost Malburgen en info-centrum gemeente ter inzage.

Wat is er mogelijk: vanuit de buurt kwam steeds naar voren dat inrichting alleen zinvol is als het vervolg (beheer en toezicht) ook geregeld zijn. Dit sluit aan bij de insteek van gemeente en Staatsbosbeheer. In een van de bijeenkomsten zijn door bewoners prioriteiten aangegeven en op basis hiervan is een selectie gemaakt uit de ideeën. Dit leidde tot een lijstje speelaanleidingen welke gerealiseerd kunnen worden (binnen randvoorwaarden van o.a. hoog water) en waar het vervolgbeheer ook voor geregeld is. Het betreft: klimboom, barbecue/picknickplaats, peuterspeelveld, palenrij, eilandjes/ondiepe strandjes, uitzichtpunt/podium op de dijk.
Door Staatsbosbeheer, met CNME en IVN worden activiteiten georganiseerd en voorstel is om dit uit te breiden, als invulling van de speeluiteraard. Activiteiten zijn een manier om mensen bekend te maken met het gebied en met de waarde ervan voor natuur én mens. Hiervoor zijn vaak geen extra aangelegde voorzieningen nodig, maar dient het gebied zelf als 'speelaanleiding'. In de toekomst zal dit nog versterkt worden door de natuurlijke ontwikkeling van bijvoorbeeld bomen.
Het beheer van het natuurgebied zal door Staatsbosbeheer geregeld worden. Vuilruimen wordt (minimaal) 2 keer per jaar gegarandeerd. In overleg met gemeente en politie wordt (beperkt) toezicht gehouden.

Dit vormt een goede basis om verder te gaan en uit te werken met betrokkenheid vanuit de buurt, geïnteresseerden en andere instanties. Benadrukt wordt nog dat dit ertoe moet leiden dat het niet een attractiepark of speeltuin, maar een natuurgebied wordt, voor én door mensen.

Vragenronde:

- Voor de doorgaande verbinding voor wild vormen hekken en inrichting geen probleem
- Er wordt gekozen voor begrazing door runderen en niet door paarden i.v.m. combinatie met gebruik door mensen. Ervaring leert dat koelen afstandelijker zijn en minder als "huisdieren" benaderd worden, waardoor ongewenste contacten voorkomen worden.
- Niet iedereen was op de hoogte van het hele planproces en de kaders waar binnen gewerkt moet worden, zodat er minder ruimte voor inbreng is dan soms verwacht werd

Al die jaren heeft de uiterwaard als ontmoetingsplek zeer goed gefunctioneerd. Er is een mooi evenwicht ontstaan tussen enerzijds natuurgebied met begrazing door jongvee en ossen en anderzijds intensief gebruik door wijkbewoners en vele andere stadsbewoners. In het nieuw aangekondigde beheer zou de natuur met de grote grazers op de eerste plaats komen en recreatief gebruik zich daaraan maar moeten aanpassen blijkt uit de nieuwe beheervisie: *"De mens komt op de tweede plaats"*.

Een tweede belofte aan de bewoners van Malburgen werd gedaan toen in 2006 de wijk Stadseiland (grenzend aan Malburgen) werd aangelegd en daardoor veel recreatief groen moest verdwijnen. De uiterwaard zou dat voldoende compenseren zei de gemeente toen en een deel werd zelfs als speeluiteraard aangemerkt. Belofte maakt schuld en veel bewoners vinden dan ook dat de pal aan de wijk grenzende uiterwaard niet van hen mag worden afgepakt.

Petitie

Inmiddels is er een werkgroep "De uiterwaarden van Malburgen toegankelijk voor iedereen!" Er is contact met de gemeente en met de wijkplatforms, er zijn brieven naar de gemeenteraad gestuurd en er is een [petitie](#) gestart met op moment van dit schrijven al meer dan 780 handtekeningen. In de bij de petitie gemaakte [opmerkingen](#) worden veel goed gemotiveerde en relevante bezwaren genoemd. Dat maakt het nog veel begrijpelijker dat het natuurbeheer van uiterwaard Bakenhof niet zomaar gelijkgesteld kan worden aan dat van Meinerswijk. Een gedifferentieerd beheer is noodzakelijk. Gemeente: doe daar aub wat mee, in samenspraak met de bewoners.

www.petities.com/uiteraardentoegekankeljk

een greep uit de vele opmerkingen:

Soms is het goed zoals het is en niet zinvol om te veranderen. Dat geldt voor de huidige situatie. Ruimte om honden uit te laten. Velen die kunnen genieten van de strandjes aan de Rijn. Een deel daarvan mensen die niet altijd de middelen of mogelijkheden hebben om naar een zwembad te gaan. Fiets- rolstoel- en scoot-mobiel toegankelijk. Genieten van de ossen. Resumerend: paarden in Meinerswijk en de prachtige uiterwaarden laten zoals het is!

Gemeente Arnhem, u vertegenwoordigt de burgers van onze mooie stad. Een transparant en democratisch besluitvormingsproces borgen behoort tot jullie plicht. Wat een onlogische keuze om de bestemming van dit smalle gebied te wijzigen waardoor met één hamerklop de zo fijne recreatiemogelijkheden van alle bewoners van Stadseiland weggevaagd worden. Juist het afgelopen half jaar was dit een geweldige plek om even naar buiten te gaan, een ander mens te ontmoeten waarbij voldoende afstand bewaard kon worden.

Bij de bouw van Stadseiland zijn parkjes verdwenen. De gemeente gaf toen aan dat de uiterwaarden een alternatief was voor wandelen en recreatie. De gemeente kan zich natuurlijk niet meer herinneren dat ze deze afspraak hebben gemaakt maar wellicht kunnen ze dit in notulen terug vinden. Als er straks paarden lopen kun je niet met je hond wandelen maar ook niet meer met kinderen en mindervalide in een rolstoel. Paarden komen nogal eens achter je aan weet ik uit ervaring. Waarom houdt de gemeente zo weinig rekening met de bewoners in de stad? Deze paarden en koeien horen hier niet eens thuis. Laat het jongvee van plaatselijke boeren in de uiterwaarden lopen zoals al jaren het geval is, zonder problemen.

Ik maak mij zorgen om het welzijn van kwetsbare bewoners in de wijk. Om uit hun isolement te komen en blijven maakt een grote groep Malburgse vrouwen van Marokkaanse origine dankbaar gebruik van de prachtige uiterwaarden Bakenhof om er een paar avonden per week en soms dagelijks te wandelen met elkaar. Wanneer dit straks niet meer mogelijk is, zullen de meesten van hen thuis blijven met alle gevolgen van dien voor hun gezondheid!

Ik onderteken omdat ik na 13 jaar in Spanje gewoond te hebben een appartement vlak bij de Rijn gekocht heb om met mijn rollator daar te kunnen wandelen met mijn kleine hondje en hier elke dag gebruik van maak!!!

Nu na bijna 2 jaar hier te wonen lees ik het bericht dat ik daar in de toekomst geen gebruik meer van kan maken!!! Heel triest als dit zou doorgaan!!!

Ik onderteken, omdat ik het niet goed vind dat een park dat zó centraal in de stad ligt en dat voor zóveel Arnhemmers wordt gebruikt ontoegankelijk wordt gemaakt door onvoorspelbare beesten - hoe mooi ook- uit te zetten. Dat is gevaarlijk voor de mens en deze beesten en daarom ongewenst. Zou de gemeente overwegen dit ook in park Sonsbeek te doen? Waarschijnlijk niet. Dan ook niet in Bakenhof.

Namens het comité: “De uiterwaarden van Malburgen toegankelijk voor iedereen”

Inspraakbijdrage van de heer Remco Kibounda bij rondetafelgesprek over raadsvoorstel bestemmingsplan Stadsblokken/Meinerswijk

De heer Kibounda is verhinderd en heeft gevraagd "kunt u mijn argumenten desondanks aan de leden van de vergadering meedelen door deze toe te voegen.

Mijn argumenten zijn

- * In een groen hart bouw je niet omdat dit de natuurwaarde onherroepelijk verminderd
- * Bebouwing zorgt voor een onevenredige verstoring van de natuur door oa verkeersdrukke van bestemmingsverkeer, aanwezigheid van bewoners in de woonwijk etc.
- * Arnhem heeft en aantal jaar geleden de prijs voor de groenste gemeente van Europa gekregen.
Bebouwing in Meinerswijk strookt hiermee niet.
- * Inzichten kunnen veranderen. Ooit was er een plan om zelfs in Sonsbeek te bouwen. Daar zou nu iedereen van huiveren.

5 oktober 2020

Gemeente Arnhem
T.a.v. gemeenteraad Arnhem
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

Onderwerp: Inbreng Stichting Arnhems Peil en Actiegroep Woonboten Nieuwhaven (AWN) rondetafelgesprekken bestemmingsplan "Gebiedsontwikkeling Stadsblokken/Meinerswijk".

Arnhem, 07-10-2020

Geachte gemeenteraad en College van Arnhem,

Ik ben Marloes Spaander en ik spreek vandaag namens Stichting Arnhems Peil en de Actiegroep Woonboten Nieuwehaven (AWN).

In mijn handen heb ik de 'Uitwerking kaders en onderbouwing locaties woonschepen' van gemeente Arnhem uit 2004. Hierin staat dat Meinerswijk een goede kans biedt voor nieuwe locaties voor woonboten en dat dit onderzocht moet worden.

Ook heb ik hier het Woonbotenbeleid 2007 van gemeente Arnhem waarin staat: "De gemeente heeft een resultaatsverplichting op zich genomen om een nieuwe locatie voor minimaal 35 boten te ontwikkelen. De opgave voor het ontwikkelen van een locatie voor woonboten is opgenomen als randvoorwaarde voor het te ontwikkelen gebied Stadsblokken/Meinerswijk."

In 2007 heeft de gemeenteraad [een besluit genomen](#) om binnen vijf jaar een veilige en gewenste ligplaats te vinden voor alle woonboten op de ongewenste locaties en een raadsopdracht neergelegd om alternatieve ligplaatsen op te nemen in Stadsblokken / Meinerswijk.

In 2011 schreef de beleidsambtenaar in de Memo Alternatieve woonbootlocaties: *Dat alle schepen die nu een vergunning hebben uiteindelijk ergens een ligplaats moeten hebben, kan zonder meer als resultaatverplichting voor de gemeente worden opgevat...*

Er ligt bovendien een inspanningsverplichting opgelegd door een rechter.

Er ligt een interventie van de Nationale Ombudsman.

Er liggen uitspraken van de raad van State.

Rijkswaterstaat wil meewerken.

Wethouder van Dellen heeft tijdens de behandeling van de Visie Nieuwe Haven gezegd dat hij bereid is om bestemmingsplannen aan te laten passen om plekken te regelen voor woonboten.

Ondanks dit alles is er geen onderzoek gedaan naar de effecten op de natuur door het creëren van extra woonbootlocaties voor Stadsblokken/ Meinerswijk en er is geen onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van nieuwe woonbootlocaties.

Dit jaar heeft de gemeenteraad twee moties aangenomen die het College verzoeken om zich aan de verplichting te houden en met onze 12 oplossingen aan de slag te gaan. 4 daarvan liggen in Stadsblokken/Meinerswijk.

Wij verzoeken u daarom nogmaals om onderzoek te laten doen naar de meerdere locaties die we voorgesteld hebben en zo mogelijk dit op te nemen in de natuurvergunning en het bestemmingsplan.

Hartelijk dank voor uw aandacht,

Onderbouwing inbreng m.b.t. woonbootlocaties t.a.v. bestemmingsplan Stadsblokken / Meinerswijk

Sinds 2012 zijn alle woonboten die voor de eeuwwisseling in Arnhem lagen en waarvan de gemeente Arnhem om diverse redenen de ligplaats als ongewenst bestempeld heeft, in de Nieuwe Haven samengebracht wachtende op de toegezegde gewenste ligplaatsen. Uit bijgevoegde notitie geschreven door de gemeente Arnhem "Woonschepen, uitwerking kaders en onderbouwing locaties ([23-09-2004](#)) blijkt uit p. 25 reeds dat ligplaatsen voor woonboten niet mogelijk zijn aan de kades in de Nieuwe Haven met betrekking tot externe veiligheid: "Naar de mening van de gemeente Arnhem is hier geen sprake van een aanvaardbaar woonklimaat." In dezelfde notitie van de gemeente Arnhem staat op pagina 1 meteen benoemd dat Stadsblokken / Meinerswijk een mogelijke nieuw locatie kan zijn en dat dit nader onderzocht moet worden.

<https://arnhemspeil.nl/nap/dok/2004-09-23-gemeente-arnhem-uitwerking-kaders-en-onderbouwing-locaties-woonschepen.pdf>

27 september 2005 heeft het college 123 woonboten in Arnhem erkend als woonboot. 88 van deze boten lagen op een locatie waar zij konden blijven liggen. 35 woonboten lagen op '[niet geschikte](#)' locaties en moesten dus verplaatst worden. De gemeente heeft destijds een [resultaatsverplichting](#) op zich genomen om een nieuwe locatie voor minimaal 35 woonboten te ontwikkelen waarvan de gemeente de bestaande ligplaats als ongewenst had bestempeld. De opgave voor het ontwikkelen van een locatie voor die woonboten is opgenomen als [randvoorwaarde](#) voor het te ontwikkelen gebied Stadsblokken / Meinerswijk. In de zomer van 2007 heeft uw gemeenteraad [een besluit genomen](#) om binnen vijf jaar een veilige en gewenste ligplaats te vinden voor alle woonboten op de ongewenste locaties.

Uit meer dan dertig documenten van de gemeente Arnhem blijkt deze duidelijke verplichting om voor juli 2012 een alternatieve ligplaats aan te bieden voor de woonboten die ongewenst zijn verklaard. Hieronder geven we een aantal citaten uit die 30 documenten, inclusief de links naar de desbetreffende documenten:

2: Juridische positie ...in juli 2012 moet er vooruitzicht op een alternatieve ligplaats bestaan. Dat alle schepen die nu een vergunning hebben uiteindelijk ergens een ligplaats moeten hebben kan zonder meer als resultaatverplichting voor de gemeente worden opgevat...

[2011-10-26-gemeente-arnhem-memo-alternatieve-woonbootlocatiesvoorgeschiedenis-en-positie.pdf](#)

Die inspannings- en resultaatverplichting ligt er ook specifiek voor te creëren ligplaatsen in Stadsblokken/Meinerswijk:

[2007-05-22-gemeente-arnhem-brief-gemeenteraad-woonbotenbeleid-resultaatverplichting-randvoorwaarde-ligplaatsen](#)<https://www.arnhemspeil.nl/nap/dok/2007-05-22-gemeente-arnhem-brief-gemeenteraad-woonbotenbeleid-resultaatverplichting-randvoorwaarde-ligplaatsen-stadsblokken-meinerswijk.pdf>

De gemeente heeft een [resultaatsverplichting](#) op zich genomen om een nieuwe locatie voor minimaal 35 boten te ontwikkelen. De opgave voor het ontwikkelen van een locatie voor woonboten is opgenomen als [randvoorwaarde](#) voor het te ontwikkelen gebied Stadsblokken/Meinerswijk...

[2007-06-12-gemeente-arnhem-woonbotenbeleid-apv-wijziging-hoofdstuk-woonschepen.pdf](#)

[2007-06-12-gemeente-arnhem-woonbotenbeleid-wijziging-apv-hoofdstuk-woonschepen-behandelresultaat-informatie](#)<https://www.arnhemspeil.nl/nap/dok/2007-06-12-gemeente-arnhem-woonbotenbeleid-wijziging-apv-hoofdstuk-woonschepen-behandelresultaat-informatie-vergadering.pdf>

(...) Oplossing voor woonboten (inpassing/verplaatsing), nieuwe locatie voor ± 35 woonschepen (...) (raads-opdracht)

[2007-09-12-gemeente-arnhem-nota-van-uitgangspunten-gebiedsontwikkeling-stadsblokken-meinerswijk.pdf](#)

Er ligt een inspanningsverplichting:

<https://arnhemspeil.nl/nap/dok/2017-02-01-uitspraak-rechtbank-gelderland-beroep-woonbootbewoner-nieuwe-haven-gemeente-arnhem-zaaknummer-arb-16-2409-veror-315.pdf>

Er ligt een resultaatverplichting:

<https://youtu.be/fHWnc3Tw2FI?t=102>

<https://arnhemspeil.nl/nap/dok/2011-10-26-gemeente-arnhem-memo-alternatieve-woonbootlocaties-voorgeschiedenis-en-positie.pdf>

Er ligt een interventie van de Nationale Ombudsman:

<https://arnhemspeil.nl/nap/dok/2019-05-10-nationale-ombudsman-interventie-woonboten-dossier-gemeente-arnhem-1362596-zaaknummer-2019-00843.pdf>

De verplichtingen zijn meerdere keren bevestigd (ook onlangs nog weer) door de gemeente zelf, tijdens rechtszaken, raad van state uitspraken en door de nationale ombudsman:

<https://arnhemspeil.nl/nap/dok/2019-02-12-awn-samenvatting-inspanning-en-resultaatverplichting-gemeente-arnhem-tbv-opleveren-gewenste-woonbootlocaties-mbt-woonbotendossier.pdf>

We hebben jaar in jaar uit meerdere oplossingen aangeleverd waaronder meerdere locaties in Stadsblokken / Meinerswijk:

[Uitwerking-12-aangeboden-oplossingen-voor-het-woonbotendossier-en-visie-nieuwe-haven-arnhem](#)

[Samenvatting-inspanning-en-resultaatverplichting-gemeente-arnhem-tbv-opleveren-gewenste-woonbootlocaties-mbt-woonbotendossier](#)

[Samenvatting-gemeentebestuur-arnhem-al-jaren-op-de-hoogte-van-verplichting-en-oplossing-stadsblokken-meinerswijk-mbt-woonbotendossier](#)

Maart 2019 heeft onze advocaat een zienswijze ingediend op het bestemmingsplan Meinerswijk waarin ze heeft aangegeven dat we ons aan het beraden zijn op een gerechtelijke procedure ten aanzien van het niet voldoen aan de verplichting, aangezien er niet gebleken is dat er voldoende inzet is om een geschikte oplossing te vinden dan wel te creëren:

Blijkens bijgevoegde bijlage (bijlage 9) hebben de betreffende woonbooteigenaars uit de Nieuwe Haven reeds meegedacht over mogelijke oplossingen voor de reeds sinds 2004 bestaande problematiek ten aanzien van de woonboten. Vanaf 2007 is duidelijk dat er aan de woonbooteigenaars een geschikt alternatief geboden moet worden. Er is zelfs een termijn van 5 jaar bepaald om te voldoen aan de verplichting die de gemeente zichzelf opgelegd heeft. Deze verplichting is er thans niet voor niets, te weten de veiligheid van de bewoners van de woonboten is in het geding. Het is dan onbegrijpelijk dat dit tot op heden niet tot een geschikte oplossing heeft geleid. Hoewel het buiten het kader van deze procedure omgaat, wensen cliënten op te merken dat zij overwegen om een gerechtelijke procedure te starten ten aanzien van het niet voldoen aan deze verplichting, aangezien er niet gebleken is dat er voldoende inzet is om een geschikte oplossing te vinden dan wel te creëren.

<https://arnhemspeil.nl/nap/dok/2019-03-12-arag-zienswijze-woonbootbewoner-nieuwe-haven-bestemmingsplan-gebiedsontwikkeling-stadsblokken-meinerswijk.pdf>

Juli 2020 heeft de gemeenteraad twee moties aangenomen waarin de gemeenteraad het College verzoekt om zich aan de verplichting te houden en met onze 12 aangeboden oplossingen (waaronder meerdere locaties in Stadsblokken / Meinerswijk) aan de slag te gaan: <https://youtu.be/fHWnc3Tw2FI?t=3141>

Motie niet tussen wal en schip laten vallen bewoners:

- Zodra er een mogelijkheid zich voordoet [voor alternatieve ligplaatsen], het geld voor uitkoop hiervoor in te zetten
- Indien na één jaar geen mogelijkheden zich voordoen, de periode verlengen met één jaar
- Te voldoen aan de inspanningsverplichtingen van de gemeente

<https://arnhemspeil.nl/docs/2020-07-08-gemeenteraad-arnhem-visie-nieuwe-haven-motie-denk-arnhemcentraal-niet-tussen-wal-en-schip-laten-vallen-bewoners.pdf>

Motie voortgang koers woonboten:

- Half jaarlijks met een gedetailleerd brief te komen waarin is opgenomen welke locaties het college heeft onderzocht voor ligplekken bestemd voor de bewoners van de Nieuwe Haven;
- Hierin op te nemen waarom de ligplekken geschikt, dan wel ongeschikt zijn en wat eventuele belemmeringen vormen om hier ligplekken te realiseren. Denk hierbij aan aspecten betreffende de nautische veiligheid, veiligheid van de omgeving, aan te leggen voorzieningen, belemmerende bestemmingsplannen, etc;
- Hier ook expliciet in mee te nemen de [12 opties van stichting Arnheems Peil](#), maar zich niet te beperken tot deze opties;
- Deze brief half jaarlijks te doen toekomen aan de raad.

<https://arnhemspeil.nl/docs/2020-07-08-gemeenteraad-arnhem-visie-nieuwe-haven-motie-cda-voortgang-koers-woonboten.pdf>

In de volgende video is te zien dat de ligplaatsen in Stadsblokken / Meinerswijk behandeld worden en waarbij wethouder van Dellen duidelijk aangeeft dat hij bereid is om bestemmingsplannen aan te laten passen indien dit nodig is om plekken te regelen voor woonboten (6:00):

<https://www.youtube.com/watch?v=BMynxoY-xJo&feature=youtu.be&t=145>

Ondanks alle beloftes, de duidelijke verplichtingen, de uitspraken van de rechter en Raad van State, een interventie van de Nationale Ombudsman, onze aangeboden oplossingen, het aanbod van Rijkswaterstaat om mee te denken en werken aan de genoemde oplossingen en de moties van de gemeenteraad ligt er nu een vergunningaanvraag t.b.v. de wet natuurbescherming voor Stadsblokken / Meinerswijk waarin geen onderzoek is gedaan naar de effecten op de natuur ten opzichte van die locaties die we voorgesteld hebben als woonbootlocaties. Deze vergunningaanvraag is bedoeld ter voorbereiding op het bestemmingsplan Stadsblokken / Meinerswijk. Door het niet opnemen van de extra woonbootlocaties voor de woonboten in deze vergunningaanvraag en het bestemmingsplan laat het College duidelijk zien dat zij zich niets aantrekken van de verplichtingen, de beloftes, de uitspraken van rechter en Raad van State, de interventie van de Nationale Ombudsman en de moties van de gemeenteraad van Arnhem.

Augustus 2020 heeft onze advocaat hierop nog een aanvulling verzonden aan het college van B&W naar aanleiding van die beloftes en moties die voort zijn gekomen uit de behandeling van de Visie Nieuwe Haven:

<https://arnhemspeil.nl/docs/2020-08-17-arag-aanvulling-op-zienswijze-inzake-het-ontwerp-bestemmingsplan-en-overige-ontwerp-besluiten-gebiedsontwikkeling-stadsblokken-meinerswijk-arnhem.pdf>

Wij willen er nogmaals op wijzen dat de verantwoordelijke senior beleidsadviseur van de gemeente Arnhem heel bewust de raadsopdracht van september 2009 om alternatieve ligplaatsen op te nemen in Stadsblokken / Meinerswijk achterwege heeft gelaten in de laatste versie van [het feitenrelas / de voorgeschiedenis](#). Daarnaast hebben we tijdens de behandeling van de “Visie Nieuwe Haven” door middel van documenten en video’s aangetoond dat de betrokken ambtenaren bij het aanleveren van de informatie ten behoeve van het vaststellen van het besluit voor Stadsblokken / Meinerswijk de algemene resultaatverplichting die in 2007 is aangegaan, niet hebben opgenomen en de resultaatverplichting die specifiek voor Stadsblokken / Meinerswijk is opgenomen met onjuiste informatie hebben proberen te bagatelliseren.

Wij verzoeken u daarom nogmaals om onderzoek te laten doen naar de meerdere locaties die we voorgesteld hebben t.a.v. het verlenen van deze vergunning en ontheffingen.

Overige informatie over dit dossier met betrekking tot Stadsblokken / Meinerswijk die we graag willen toevoegen aan deze zienswijze:

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLTDKmwLG7gq-RfYWjxZi753AdO6W3Q2Vi> (Alle video's over het woonbotendossier van de gemeente Arnhem 2000 – 2020)

<https://youtu.be/BMynxoY-xJo> (video over de onwaarheden van de wethouder t.a.v. o.a. Stadsblokken / Meinerswijk)

<https://arnhemspeil.nl/docs/2020-08-23-arnhemspeil-voortgang-woonbotendossier-arnhem-en-reactie-deel-2-op-afhandeling-klachten-tegen-wethouder-van-dellen-en-de-senior-beleidsadviseur.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/docs/2020-07-06-arnhemspeil-videobewijs-van-meer-dan-10-onwaarheden-die-wethouder-van-dellen-verteld-heeft-in-de-visie-nieuwe-haven.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/docs/2020-02-03-arnhemspeil-awn-reactie-op-inbreng-college-en-ambtenaren-gemeente-arnhem-voor-de-rondetafelgesprekken-tav-de-visie-nieuwe-haven.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/docs/2020-01-27-goudadvocaten-reactie-aan-burgermeester-en-wethouders-en-raadsleden-op-definitieve-versie-visie-nieuwe-haven-woonbotendossier.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/docs/2019-10-10-arnhemspeil-reactie-aan-gemeente-arnhem-mbt-memo-feitenrelaas-inventarisatie-onderzochte-woonbootlocaties-van-2000-tot-heden.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/nap/dok/2019-03-11-awn-zienswijze-gebiedsontwikkeling-stadsblokken-meinerswijk-generiek.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/nap/dok/2019-02-13-awn-samenvatting-gemeentebestuur-arnhem-al-jaren-op-de-hoogte-van-verplichting-en-oplossing-stadsblokken-meinerswijk-mbt-woonbotendossier.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/nap/dok/2019-02-02-mail-awn-aan-ombudsman-mbt-ontbreken-beloofde-ligplaatsen-stadsblokken-meinerswijk-en-uitblijven-reactie-gemeenteraad.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/nap/dok/2018-11-23-brief-aan-gemeenteraad-van-arnhem-mbt-ontbreken-woonbootlocaties-bestemmingsplan-gebiedsontwikkeling-stadsblokken-meinerswijk.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/nap/dok/2018-11-09-arnhems-peil-masterplan-4-bestemmingsplan-gebiedsontwikkeling-stadsblokken-meinerswijk-gemeente-arnhem.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/nap/dok/2011-10-26-gemeente-arnhem-memo-alternatieve-woonbootlocatiesvoorgeschiedenis-en-positie.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/nap/dok/2007-05-22-gemeente-arnhem-brief-gemeenteraad-woonbotenbeleid-resultaatverplichting-randvoorwaarde-ligplaatsen-stadsblokken-meinerswijk.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/nap/dok/2007-06-12-gemeente-arnhem-woonbotenbeleid-apv-wijziging-hoofdstuk-woonschepen.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/nap/dok/2007-06-12-gemeente-arnhem-woonbotenbeleid-wijziging-apv-hoofdstuk-woonschepen-behandelresultaat-informatie-vergadering.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/nap/dok/2007-09-12-gemeente-arnhem-nota-van-uitgangspunten-gebiedsontwikkeling-stadsblokken-meinerswijk.pdf>

<https://www.arnhemspeil.nl/nap/dok/2005-11-08-gemeente-arnhem-toelichting-woonbotenbeleid.pdf>

Met vriendelijke groet,

Marloes & Jeroen Spaander en Ronald Schout

Namens [Stichting Arnhems Peil](#) en de [Actiegroep Woonboten Nieuwehaven \(AWN\)](#)

Inspreken Stadsblokken Meinerswijk 7 oktober 2020

Visie op groen, in het verleden en nu

De toenmalige directeur gemeentewerken, dhr. Tellegen, koopt Sonsbeek in 1899 voor een bedrag, dat de helft van de toenmalige gemeentebegroting was. De helft.

De toenmalige directeur van de ENKA, dhr. Hartogs, koopt in 1925 Zypendaal, nadat de gemeenteraad dit geweigerd heeft en schenkt het vervolgens aan de gemeente.

De toenmalige Commissaris van de Koningin, dhr. van Heemstra is één van de stichters van het Gelders Landschap en koopt in 1930 Warnsborn.

Dit hebben ze gedaan om te voorkomen dat projectontwikkelaars hiermee aan de haal zouden gaan.

Deze 3 heren gingen toen ook al, volledig tegen de heersende opinie en opvattingen in over hoe je met, als nutteloos geziene, groene gebieden zou moeten omgaan. We zien ze nu als visionairen waaraan Arnhem héél, héél veel dank is verschuldigd. Hun lef en visie zou een voorbeeld voor de huidige raad en het huidige college moeten zijn.

KondorWessels projecten heeft ongeveer 11 miljoen euro betaald voor Stadsblokken-Meinerswijk. Het behouden en opknappen van de Blauwe golven gaat flink meer dan 9 miljoen kosten. Dat het allemaal dus “niet kan en er geen geld is en zo” is natuurlijk niet meer vol te houden. Het is een kwestie van durven kiezen.

Wat ik vraag is meer daadkracht en visie van het college en de raad om deze iconische plek in het bestemmingsplan een écht groene invulling te gaan geven met de daadkracht van mensen als Tellegen, Hartogs en van Heemstra in het achterhoofd. En dan heb ik het hier vooral over de Stadsblokken.

Gebiedsvisie en Referendum

Gebiedsvisies en burgerparticipatieprocessen gaan mijn inziens de prullenbak in, als het de gemeente beter uitkomt. Het gehouden referendum was een goed voorbeeld van hoe het qua financiering en ondersteuning van voor- en tegenstanders niet moet. Laten we het er maar op houden dat het geen gelijk speelveld was en dan druk ik me zwak uit.

Wat ik ook heel kwalijk vind, is dat het maximaal aantal te bouwen huizen van 430 en de toegestane bouwhoogte van 26 meter pas nu in het bestemmingsplan komen opploppen en het expres vaag werd geformuleerd in de aanloop naar het referendum. Er werd geschermd met 250- 300 woningen en alleen gemiddelde hoogten tot maximaal 15 meter voor de Stadsblokken. Ik herinner me nog de bagger die ik over me heen kreeg toen ik opperde dat de maximale hoogte dus 30 meter bedroeg. Dat had ik dus al voorspeld, dat de normen lekker opgerekt zouden worden en helaas: dat is nu bewaarheid geworden. Het is niet zo vreemd dat het vertrouwen in de overheden zo afneemt.

Het allerminste wat er moet gebeuren bij het vaststellen van het bestemmingsplan, is dat het aantal te realiseren huizen en bouwhoogten teruggebracht worden en aansluiten bij de vraagstelling en de geest van het gehouden referendum. Nog beter dat het bestemmingsplan wordt aangepast in de geest van de Gebiedsvisie uit 2012 of dat in de geest van de 3 heren wordt gehandeld.

Strategie Klimaatadaptatie Arnhem 2020 – 2030

Dat klimaatadaptatieplan is nog niet opgesteld of 2 kansen om die klimaatadaptatie voor de binnenstad als meest kwetsbare plek echt vorm te geven zijn daar al in strijd mee. Dat is behoud van de Blauwe Golven én bebouwing toestaan in de uiterwaarden en dan vooral op de Stadsblokken. Vergis je niet, de hoeveelheid geplande woningen is 60% van de woningen van de gemeente Rozendaal plus de daarbij behorende verkeersbewegingen. Het is dus niet “zomaar een paar huisjes erbij”.

Volgens het huidige bouwbesluit mogen er zelfstandige appartementen van 18 m² gerealiseerd worden. Mocht dat daar gebeuren dan is er sprake van een ‘doorstroomgebied’: mensen gaan weg zogauw ze iets anders vinden. De gemeente heeft volgens dat bouwbesluit ook de mogelijkheid om aanvullende regels te stellen. Mocht huizenbouw doorgang vinden, zorg dan in ieder geval voor fatsoenlijke huisvesting voor iedereen.

En dan dat maatgevend hoog water van 16.000m²/sec. De kans dat dat flink verhoogd zal gaan worden tot boven de 20.000m³/sec, als blijkt dat de klimaatverandering tot rare uitschieters gaat leiden, is levensgroot. Het lijkt mij verstandig om daar in het bestemmingsplan nu al op te anticiperen. Vergelijk hoe er in 1991 over hoogwaterveiligheid werd gedacht en hoe dat nu is. De les is dus om geen barrières op te werpen waar je later mogelijk heel veel spijt van krijgt.

Ik verzoek de raad dit bestemmingsplan aan te passen met de Strategie Klimaatadaptatie 2020 – 2030 als leidend principe en te anticiperen op een verdere verhoging van het Maatgevend Hoog water tot boven de 20.000m³/sec.